क्षारेति अन्यदपिक्षारादिरूपंद्रव्यंचक्षुरुपघातकमेवेतिभावः तीक्ष्णविपाकैःपाककालेउदरेऽग्निज्वालोत्थापकैः ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ कर्तारावितिलुङंतं तौत्वांचक्षुष्मंतंकरिष्यतइत्यर्थः अत्रगुर्वनुज्ञातउपमन्युर्ऋग्भिरश्विनौतुष्टावेतिस्मर्यते एतासामृचांकर्मसमवेतार्थप्रकाशकत्वंतत्तत्समानार्थऋगंतरोदाहरणपूर्वकंकर्ममीमांसकाःप्राहुः तदनुरागबलेनचानंतत्वादीनिब्रह्मलिंगान्यन्यथानिन्युस्तन्मंदं आसांकर्मणिविनियोगस्यादर्शनात् प्रत्यक्षब्रह्मलिंगैरर्थवत्त्वोपपत्तौलिंगमात्रात्कर्मणस्तत्रऋग्विनियोगस्यचकल्पनायाअनुदयात् किंच समारोप्यस्यरूपेणविषयोरूपवान्भवेत् विषयस्यतुरूपेण समारोप्यंनरूपवत् इतिन्यायेनयथारोपितभुजंगधर्मेणभीषणत्वादिनारज्जुर्विशेष्यतेनतुरज्जुधर्मेणाभिगम्यत्वादिनाभुजंगोविशेष्टुंशक्यः तत्स्वरूपलोपप्रसंगात् एवंब्रह्माध्यस्ताश्विदेवताधर्मेणविग्रहवत्त्वादिनाब्रह्मविशेष्टुंशक्यंनतुब्रह्मधर्मेणास्थूलत्वादिनादेवताविशेष्टुंशक्या तत्स्वरूपलोपप्रसंगात् अतएवाकाशश्रुतिः सर्वाणिहवाइमानिभूतान्याकाशादेवसमुत्पद्यंतइत्यनन्यथासिद्धभूतोपादानत्वप्रकाशन

सतैरर्कपत्रैर्भक्षितैःक्षारतिक्तकटुरूक्षैस्तीक्ष्णविपाकैश्चक्षुष्युपहतोंऽधोबभूव ॥ ततःसोंधोऽपिचंक्रम्यमाणःकूपेपपात ॥५१॥ अथतस्मिन्ननागच्छतिसूर्येचास्ताचलावलंबिनिउपाध्यायःशिष्यानवोचत् ॥ नायात्युपमन्युः तऊचुर्वनंगतोगारक्षितुमितितानाहउपाध्यायः ॥ ५२ ॥ मयोपमन्युःसर्वतःप्रतिषिद्धःसनियतंकुपितस्ततोनागच्छतिचिरं ॥ ततोऽन्वेष्यइत्येवमुक्त्वाशिष्यैःसार्धमरण्यंगत्वातस्याह्वानायशब्दंचकारभोउपमन्योक्वासिवत्सैहीति ॥ ५३ ॥ सउपाध्यायवचनंश्रुत्वाप्रत्युवाचोच्चैरयमस्मिन्कूपेपतितोऽहमितितमुपाध्यायःप्रत्युवाचकथंत्वमस्मिन्कूपेपतितइति ॥ ५४ ॥ सउपाध्यायंप्रत्युवाचअर्कपत्राणिभक्षयित्वांऽधीभूतोऽस्म्यतःकूपेपतितइतितमुपाध्यायःप्रत्युवाच ॥ ५५ ॥ अश्विनौस्तुहितौदेवभिषजौत्वांचक्षुष्मंतंकर्तारावितिः ॥ सएवमुक्तउपाध्यायेनोपमन्युरश्विनौस्तोतुमुपचक्रमेदेवावश्विनौवाग्भिर्ऋग्भिः ॥ ५६ ॥

सामर्थ्यरूपब्रह्मलिंगात्ब्रह्मपरतयानीताआकाशस्तल्लिंगादित्यत्र दृश्यतेचउभाउनूनमितिमंत्रेवितन्वातेधियइत्यश्विनोरंतर्यामित्वंतच्चधियोयोनःप्रचोदयादित्यनेनतुल्यार्थंब्रह्मलिंगं सृण्येवेतिमंत्रेजर्भरीतुर्फरीतूइतिभर्तृत्वहंतृत्वेब्रह्मलिंगे जर्भरीभर्तारावित्यर्थस्तुर्फरीतूहंतारावितियास्कीयनिर्वचनात् नचैतान्यसतिबाधकेसंकोचयितुंशक्यानि शास्त्रदृष्टिन्यायेनाश्विविग्रहोपलक्षितब्रह्मोपदेशार्थत्वोपपत्तेः अत्रहिइंद्रेणप्रतर्दनंप्रतिमामेवविजानीहीत्युक्तेर्देवतात्मनएववेद्यत्वापत्तौयच्छास्त्रदृष्टंशुद्धंब्रह्मतदभिप्रायेणायमुपदेशोनदेवतात्माभिप्रायेणेतिस्थितं अश्विनावितिद्वित्वंतुद्वासुपर्णेत्यस्यामृचितयोरन्यःपिप्पलंस्वाद्वत्तीतिसत्वमनश्नन्नन्योऽभिपश्यतिज्ञइतिपैंगिरहस्यव्याख्यातप्रकारेणोपाध्युपधेयभूतसत्वचैतन्यभेदाभिप्रायेण तेनात्रमायोपाधिकंजगत्कारणंब्रह्मप्रतिपाद्यते तज्ज्ञानस्यपरमपुरुषार्थहेतुत्वात् चक्षुःप्राप्तिस्तुतस्माअक्षीनासत्याविचक्षेआधत्तंदस्राभिषजावनर्वन्निितिमंत्रेऽश्विनोश्चक्षुःप्रदत्वदर्शनादवांतरफलं विचक्षेविचक्षुषे आधत्तंदत्तवंतौ अनर्वन्वाहनशून्येकुंठितगतावपिभिषजौभैषज्यकरणेनानुग्राहकौ अतएवलिंगात्सूर्यचंद्रपरत्वमस्याःस्तुतेर्विरुद्धं आख्यायिकातुगुरुदेवताभक्तेर्विद्याप्राप्त्यर्थत्वसूचनार्था भिषक्तमंत्वाभिषजांशृणोमीतिपरमेश्वरेभिषक्त्वश्रवणाद्देवभिषजावित्युक्तं शेषंस्पष्टार्थं ॥ ५६ ॥

Digitized by Google